Inaugurarea „Lunii Cărții"

Marți, a fost inaugurarea „Lunii Cărții", în pavilionul Culturii Românești, din Piața Senatului. Solemnitatea a început la ora 11 dim., fiind prezidată de d. Petre Andrei, ministrul educației naționale, în prezența unei numeroase asistențe. Erau de față d-nii: Ionescu-Sisești, ministrul agriculturii; Ștefan Ciobanu, ministrul cultelor și al artelor; C. Giurescu, ministrul propagandei; Silviu Dragomir, ministrul minorităților; I. Macovei, ministrul comunicațiilor; Victor Slăvescu ministrul înzestrării armatei; Teofil Sidorovici, comandantul Străjii Țării; N. Sibiceanu, subsecretar de stat la culte și arte; D. V. Țoni, subsecretar de stat la educația națională; dr. Topa, subsecretar de stat la sănătate; Andrei Rădulescu, primul președinte al Inaltei Curți de casație; g-ral Dombrovski, primarul general al Capitalei; d-na și d. I. Lugosianu, Ion Marin Sadoveanu, directorul general al teatrelor; d. prof. Al. Rosetti, secretarul general al Fundațiilor culturale regale; prof. N. I Herescu, președintele Societății Scriitorilor români; d. prof. C. Rădulescu-Motru, președintele Academiei Române; d. Ioanițiu, Adrian Maniu, George Georgescu, d. Apostol D. Culea, directorul general al Fundației culturale „Principele Carol; Nichifor Crainic, d-na și d. George Gregorian, I. Valerian, Ionel Teodoreanu, Jacques Lassaigne, N. Davidescu, Victor Popescu, Camil Petrescu, Mihail Sorbu, Em. Bucuța, Șerban Cioculescu, Pompiliu Constantinescu, Radu Gyr, Gala Galaction, Al. Căzaban, Eugen Jebeleanu, Coca Farago, ș. a.

CUVÂNTAREA D-LUI PROF. PETRE ANDREI, MINISTRUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

D. prof. *Petre Andrei*, ministrul educației naționale, a rostit următoarele:

Prin scrisoarea pe care M. S. Regele a trimis-o d-lui președinte al consiliului de miniștri, exprimându-și dorința de a sărbători zece ani de domnie nu prin grandioase manifestații, ci printr'o muncă încordată și mai tenace ca oricând, Majestatea Sa a dat tuturor o Inaltă pildă morală, de sobrietate și de reținută demnitate adequată vremurilor.

Sărbătoarea de astăzi nu este însă o festivitate obișnuită și nu iese nici din cadrul dorinții Majestății Sale. Nu este propriu zis o sărbătoare, ci mai mult un popas anual, când aruncăm o privire retrospectivă asupra activității spirituale românești, când facem modeste socoteli asupra acestei activități concretizate în publicații și formulăm gânduri pentru viitor.

Desigur anul care s'a scurs, a fost cu totul neprielnic pentru studiu și pentru scriere.

După cărțile publicate la noi în anul trecut se poate vedea că pe primul plan al preocupărilor românești a stat socialul.

Din publicațiile trimise bibliotecii Academiei, conform legii depozitului legal, — dela 1 Mai 1939 la 1 Mai 1940, — se vede că s'au publicat 2911 lucrări, care tratează chestiuni sociale și sociologice. In al doilea rând vine literatura beletristică, reprezentată aproape prin același număr de scrieri noui, ca și anul trecut. Un semn îmbucurător îl constitue însă faptul că poporul nostru a început să se interesze din ce în ce mai mult de știința aplicată. Dovadă avem că după literatură se situează în al treilea loc cărțile de știință aplicată, reprezentând în anul, care a trecut, un procent dublu față de anul 1938-39.

In această direcție activitatea ministerului educației naționale direct și prin Casa școalelor a fost pentru început, destul de mulțumitoare.

Intr'adevăr, ministerul educației naționale, înființând monopolul cărților de școală, a tipărit un număr de 7.125.402 exemplare în valoare de 113.975.989 lei, iar Casa școalelor și a culturii poporului a editat 118 lucrări — într'un interval mai mare, ajungând la 592.148 exemplare.

Desigur această modestă colaborare a noastră nu însemnează mult pentru trebuințile unui popor de 20 de milioane locuitori.

Este necesară, fără îndoială, o politică a cărții, așa cum a arătat Majestatea Sa, în cuvintele pline de înțeles pronunțate anul trecut, cu ocazia sărbătorii cărții.

O politică a cărții poate fi înțeleasă însă în mai multe sensuri, căci poate fi vorba mai întâi de scrierea cărții, apoi de răspândirea ei, de comerțul cărții, de tehnica ei, și așa mai departe. Aceasta însemnează că o politică a cărții nu se poate realiza decât prin o colaborare a mai multor factori, cari toți sunt egal de necesari, adică: scriitor, editor, tipograf, autorități de Stat și alte instituțiuni publice.

Inoirile și creațiunile pe toate tărâmurile, începute așa de fericit în cei dintâi 10 ani de Domnie ai Regelui Carol II, vor continua și vor spori în a doua decadă, când se vor realiza din belșug aspirațiunile noastre culturale sub conducerea marelui pedagog al națiunii române Regele Carol al II-lea.

Trăiască Regele!

CUVÂNTAREA D-LUI TEOFIL GH. SIDOROVICI

D. TEOFIL SIDOROVICI, comand. Străjii Țării, a spus:

Astăzi se închele un bilanț cultural al tuturor promovărilor spirituale și în același timp se cercetează nouile drumuri, pe care lumina să poată pătrunde în alte sectoare, unde se simte nevoie.

Straja Țării a reușit să trezească în lumea distinșilor mânuitori de condei, un deosebit interes pentru literatura străjerească. In același ritm a progresat și arta, cu specific străjeresc.

Literatura străjerească a sporit simțitor, oglindindu-se în numeroase scrieri. Pe lângă cele două reviste pentru tineret care apar lunar, Straja Țării a tipărit numeroase lucrări cu conținut literar sau tehnic, atât pentru străjeri cât și pentru comandanți.

CUVÂNTAREA D-LUI PROF. C. RĂDULESCU-MOTRU

PREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE

Academia Română este instituția culturală care are cea mai strânsă legătură cu cartea. Prin tradiție, ea este depozitara tuturor documentelor cărturărești, dela cele mai sfinte, în care sunt păstrate primele licăriri ale vieții naționale, până la cele mai frivole, în care se reflectă vremelnicia gândului omenesc. Ea este în același timp, prin obligațiile sale statutare, ținută să coopereze la ridicarea producției cărții bune, dând ea însăși exemplul unei asemeni producțiuni; și totdeodată ea este ținută, prin publicare de cataloage sistematice, și prin organizarea serviciilor de bibliotecă, să asigure cititorilor cele mai bune condiții pentru folosirea cărții.

In cursul ultimului an, sporul imprimatelor intrate în depozitul Academiei este simțitor. S'au primit și înregistrat 7737 volume, față de 6700 volume intrate în anul precedent. In numărul acestor volume nu se cuprind, bine înțeles, miile de foi volante, care totuși se păstrează deosebit, avându-și importanța lor documentară.

Pentru utilizarea cărților cititorul are nevoe de orientare. Aceasta este dată de cataloagele sistematic alcătuite. Academia Română și-a făcut o tradiție din alcătuirea acestor cataloage. Ea ține la dispoziția cititorilor cataloage alfabetice și cataloage pe materii.

In ceeace privește publicațiile sale proprii Academia Română și-a continuat activitatea sa ca în trecut.

Au apărut: din Memoriile secțiunii literare, a secțiunii istorice și a secțiunii științifice, în cursul anului din urmă, câte un volum de fiecare secțiune; din Studii și cercetări cinci volume; din Monografii științifice, un volum; din Publicațiunile Fondului Adamachi un volum; Din Documente Hurmuzache, un volum. Deosebit de acestea publicațiunile periodice: Bulletin de la section scientifique, Anuarul Arhivei de folklor, și fascicolele din Dicționarul limbei române și-au urmat cursul lor regulat.

In strânsă legătură cu cartea a trăit Academia Română, timp de șaptezeci și patru de ani. Acesta este destinul ei și de azi înainte. Orice sărbătoare a cărții este și pentru ea o sărbătoare. Aducem felicitări Uniunii Fund. Regale care în fiecare an organizează în mod așa de frumos, luna cărții.

CUVÂNTAREA D-LUI PROF. AL. ROSETTI

Din Mai 1939, când aceeași solemnitate ne reunea aci, și până astăzi, fața lumii s'a schimbat; iar noi, conducătorii Fundațiilor culturale regale, ne purtăm încă fețele cernite: generalul Condiescu, bunul nostru reprezentant pe lângă M. S. Regele și tâlmaciu fidel al cuvântului regal, nu mai e astăzi printre noi. Evocându-l acum, ni se pare că-i auzim glasul familiar răsunând sub această boltă — și ne aplecăm smerit frunțile în fața destinului său.

Urmându-și programul din trecut, Fundația „Principele Carol", pe lângă foaia săptămânală „Albina", a mai scos o serie de volume din „Cartea Satului", precum și cărticele mult căutate la țară, din care „Regele nostru" și „Cartea de rugăciuni" au fost trase în câte 80 000 și 180 000 exemplare.

Fundația pentru literatură și artă, desvoltându-și programul de editură a scos, în cursul anului trecut, pe lângă acele cărți din biblioteca „Energia", ediția monumentală a operelor lui *Eminescu*, care deschide o eră nouă în cunoașterea celui mai mare scriitor al nostru, și apoi edițiile critice ale scriitorilor I. Heliade Rădulescu și N Bălcescu în sfârșit, Alex. Macedonski, a cărui operă zăcea părăsită și uitată.

In acest timp, *Istoria Românilor*, lucrarea de sinteză a d-lui prof. Giurescu, cucerește noi cercuri de cititori.

Mișcarea noastră filosofică, atât de vie, de câțiva ani, e reprezentată prin operele de seamă ale d-lor Ștefan Lupașcu, Lucian Blaga și Rădulescu-Motru, publicate de curând în biblioteca noastră de „filosofie românească". Și pentru a încununa acest șir de publicații strălucite, se cuvine să reamintim că *Biblia* ce poartă numele M S Regelui, în traducerea SS. LL pr prof. Gala Galaction și Vasile Radu, a căpătat o nouă răspândire, în edițiile a 2-a și a 3-a lansate în toamna trecută.

Suntem fericiți că putem pune astăzi în mâna cetitorului textul complet al cuvântărilor M S Regelui, rostite în cursul ultimilor 10 ani, în ediția Fundației pentru literatură și artă „Regele Carol II".

Când rostim aceste date: 1930-1940, atât de apropiate de noi, ne dăm totuși seama că România a străbătut o cale foarte lungă — și cât de anevoioasă!

CUVÂNTAREA D-LUI PROF. N. I. HERESCU

D. N. I. **HERESCU**, președ. Soc. scriitorilor români, a spus: „Ziua cărții" înseamnă, pentru scriitori, sărbătoarea cea mai mare de peste an, fiindcă ea este forma cea mai frumoasă cu care se manifestă partea sufletească a vieții românești. In această zi, oamenii se opresc să mediteze puțin și asupra roadelor muncii scriitorilor, roade de care se văd astăzi, aici, în cărți, — care se vor vedea mâine, pretutindeni, în suflete.

Dar în niciun an, ziua cărții n'a avut o mai mare semnificație decât cea de azi. Faptul însuși de a sărbători cartea și anul acesta, în mijlocul unor vremi așa de întunecate, apare pentru scriitori ca o victorie a spiritului. Noi credem în spirit, și suntem siguri că spiritul sfârșește întotdeauna prin a se ridica deasupra furtunilor materiale.

Mai înainte de toate însă, ceeace dă o deosebită însemnătate sărbătorii de acum, este faptul că ea cade în al zecelea an de rodnică Domnie a Majestății Sale Regelui. Scriitorii nu pot uita, în această zi, tot ceeace scrisul și arta datoresc Regelui Ocrotitor și Indrumător. Ei vă roagă prin glasul meu, d-le ministru, să binevoiți a depune la picioarele Majestății Sale Regelui expresia respectului lor nețărmurit, a admirației lor curate și a întregului lor devotament.

Trăiască Majestatea Sa Regele.

Trăiască Marele Voevod de Alba Iulia.

IN NUMELE ASOCIAȚIEI EDITORILOR

In numele Asociației editorilor a vorbit d. IOANIȚIU.

D-sa a spus:

Deschizându-se azi a opta sărbătorire a cărții, am fericitul prilej de a aduce M. S. Regelui Carol al II-lea respectosul omagiu al Asociației editorilor români, odată cu recunoștința noastră pentru Inalta ocrotire ce dă cărții și pentru prestigiul cu care a oblăduit această sărbătoare, ridicând-o la rangul de sărbătoare regală.

Edițiunile românești își dau toate silințele ca operele sănătoase, acelea care reprezintă părți din sufletul nostru etnic, să fie cât mai îngrijite în forma ce îmbracă spre a contribui cât mai larg și mai bine la îndeplinirea gândului M. S. Regelui Carol al II-lea de a înălța cartea printre mijloacele de răscolire ale slovei naționale, iar pe făuritorii ei printre elementele ce i-au înțeles gândul de a trezi energia românească.

*

După solemnitatea inaugurării „Lunii Cărții" a urmat vizitarea pavilionului culturii, unde s'a putut prețui munca desfășurată în domeniul scrisului și al tipăririi, în decursul unui an.

Dela organizația Capitalei a Frontului Renașterii Naționale

Frontul Renașterii Naționale, organizația Capitalei, de sub președinția d-lui C. Angelescu, are sediul în b-dul Elisabeta nr. 8, etajul II, unde-și au deasemenea sediile și organizațiile tuturor culorilor.

*

In vederea întrunirii pe care F. R. N. din culoarea de Verde, de sub președinția d-lui deputat C. Algiu, o va ține Duminică dimineața, la ora 10, în sala Marna, a fost aseară la sediul central al organizației Capitalei din bulevardul Elisabeta nr. 8, etaj II, o ședință a conducătorilor acestei organizații.

D. C. Algiu a dat dispoziții în vederea unei cât mai reușite organizări a acestei manifestări.

Vor lua cuvântul la întrunirea de Duminică d-nii C. Angelescu, fost ministru, președintele organizației Capitalei, C. Algiu, președintele culorii de Verde și ceilalți fruntași ai culorii.

*

Miercuri, 5 Iunie, ora 19 seara, va fi în sala de ședințe a Camerei de comerț din București, str. Bursei nr. 4, o consfătuire a conducătorilor F. R. N. din Capitală.

Sunt rugați a lua parte președinții celor patru culori, șefii de circumscripție, secretarii culorilor și ai circumscripțiilor, precum și membrii din sfatul culorilor și al circumscripțiilor.

Consfătuirea va fi prezidată de d. Constantin Angelescu, fost ministru, președintele organizației municipiului București

Inaugurarea săptămânii restaurației la radio

Conferința d-lui prof. Petre Andrei, ministrul educației naționale. — M. S. Regele și școala românească

Primii zece ani de domnie ai M. S. Regelui, bogați în roade pentru desvoltarea neamului nostru pe toate terenurile, dovedesc până la evidență ce mare rol joacă în viața unui stat hotărirea unitară și nesovăelnică executată după un plan bine chibzuit.

Intr'adevăr din toate împrejurările și gesturile decisive ale M. S. Regelui, se desprind liniile directive mari, care au călăuzit activitatea Sa.

Paralel cu grija de întărire și apărare a țării, care s'a tradus în fapte și realizări, de care poate fi mândru orice român, Suveranul nostru a urmărit punerea în valoare a bogățiilor țării și ridicarea economică a ei până la gradul la care îi dau dreptul posibilitățile sale materiale și capacitatea de muncă stimulată și ordonată

Pătruns de importanța elementului biologic, Regele nostru și-a îndreptat cu stăruință atenția către sănătatea poporului, accentuând mereu asupra necesității regenerării neamului și sugerând măsuri menite să ajute acest proces în toate împrejurările.

Cu o grijă și minuțiozitate de adevărat tehnician, Regele a cercetat fiecare lege școlară în parte și a adnotat articol cu articol. Totdeauna criticele și sugestiile pe care le-a dat Majestatea Sa, au fost dintre cele mai temeinice și mai îndreptățite.

Școala primară, în răstimpul acestor zece ani, s'a organizat în vederea adaptării ei la viață, urmărindu-se cu atenția desvoltarea cursului supra primar, care trebue să formeze pe adevăratii gospodari luminați ai satelor. In conformitate cu noua lege a învățământului primar din Mai 1939 s'au înființat cursuri supra primare cu internat în următoarele centre, care au început să funcționeze chiar în anul trecut, în mod foarte satisfăcător, în ciuda greutăților ivite de pe urma concentrărilor: Somcuța Mare, jud. Satu Mare, Ghioroc, jud. Arad, Nochrich, jud. Sibiu, Grădiștea, jud. Vlașca, Zebil, jud. Tulcea, Fălești, jud. Bălți, Codlea jud. Brașov și Fetești, jud. Ialomița.

In aceste școli avem de fapt mici ferme dotate cu teren, cu instrumente agricole, cu ateliere pentru meserii sătești, unde elevii învață în mod practic tot ceeace le este necesar în gospodăria lor.

Pe lângă aceasta s'au dotat cu unelte și instrumente alte centre de cursuri supra primare fără internat dar cu ateliere practice pentru meserii. In vederea ajutorării copiilor săraci, și pentru sporirea frecvenței școlare de oarece sancțiunea legală, amenda, nu este un mijloc eficace, acolo unde sărăcia e mare, unde copiii n'au cărți și nici haine și ghete, în urma îndemnului Regal s'a instituit monopolul cărților de școală primară. După doi ani de aplicare, cu toate greutățile firești oricărui început, căci nu este ușor să ai manuale ireproșabile dela prima dată, se constată totuși rezultate multumitoare.

Intr'adevăr s'au putut da cărți gratuite în valoare de zece milioane lei. Iar prețul acestor cărți de școală a fost redus cu un procent variind între 20 și 65 la sută. Desigur perfecționarea manualelor și a sistemului de organizare a monopolului vor avea ca urmare chiar beneficii, care vor permite ajutorarea și în mai mare măsură a copiilor săraci din școlile primare.

Organizarea nouă a școalelor normale, înființarea secțiunilor tehnice pe lângă aceste școli, sunt măsuri în curs de executare, dela care se așteaptă un nou învățător, așa cum îi trebue școalei primare de astăzi.

Paralel cu învățământul primar, în acești zece ani de domnie a Majestății Sale Regelui, s'a schimbat și s'a organizat învățământul nostru secundar. Trebue să recunoaștem azi cu toții că liceele și gimnazille teoretice luase o desvoltare aproape normală în țara noastră, întrucât până și târgușoarele modeste, prea modeste chiar, ajunsese să aibă gimnaziile și liceele lor. Această desvoltare cantitativă, n'a fost întovărășită însă în același timp și de un progres calitativ, ba chiar am putea spune că de foarte multe ori aceste școli erau un prilej de întristare din punct de vedere cultural.

Din această cauză, precum și pentru a împiedeca afluxul periculos numai către școlile teoretice, s'a inaugurat o politică de comprimare a acestor școli rău organizate, slab susținute și chiar păgubitoare din punct de vedere al pregătirii elevilor.

Odată cu aceasta s'a început și o nouă organizare a școalei noastre secundare. Gimnaziul și liceul au devenit școli pentru creșterea viitoarelor elite din Stat.

Necesitatea formării unei clase de meseriași și de lucrători calificați români a impus în mod firesc schimbarea organizării școlilor de meserii, pentru a se face din ele instrumente active ajutătoare ale economiei naționale, căreia trebue să-i servească aceste școli. Legea nouă a școlilor de meserii a fixat cadrul de desvoltare al acestor școli, urmând ca aplicarea pe teren să fie urmărită cu toată grija și atenția.

In vederea pregătirii personalului didactic dela școlile noastre secundare s'a înființat școala normală superioară, a cărei organizație împlinește lacune adânc resimțite în viața învățământului românesc. Cele trei școli: dela București, Iași și Clu, funcționează de doi ani în condiții spirituale foarte bune, urmând ca în anul 1941 ele să dea prima serie de absolvenți pregătiți în mod special pentru misiunea de profesor.

In sfârșit, învățământul superior a trecut în ultimii zece ani prin schimbări importante, datorite împrejurărilor în care s'a desvoltat viața studenților și a corpului profesoral. Aceasta a făcut necesare unele măsuri de disciplinare, care au readus la catedre și în săliile de cursuri pe profesori și studenți.

In acest timp cantinele și căminele studențești s'au înmulțit și și-au îmbunătățit funcționarea, putând adăposti în ele mai multe mii de studenți. In ultimii ani s'a sporit considerabil numărul burselor studențești, însemnând laolaltă 49 de milioane lei. Intr'un singur an (1938) s'au acordat în plus peste numărul existent 2.000 de burse, care au fost repartizate între diferitele școli de învățământ superior.

In acest interval de timp s'a construit localul Universității noui din București, al facultății de drept din București, s'a început și se lucrează la palatul Universității din Iași, s'au construit și înzestrat clinicile Universității din Cluj, precum și laboratoarele facultății de științe din Cernăuți.

Nu insist deloc asupra numeroaselor construcțiuni de localuri de școli, unele terminate complet, iar altele în curs, întrucât acestea ar putea constitui un mare capitol separat.

Trecând dincolo de formele tradiționale de învățământ ale școalei de toate gradele, Suveranul a lărgit cadrele de desvoltare ale culturii naționale prin crearea *Fundațiilor culturale regale*, a căror activitate binefăcătoare s'a simțit încă dela întemeierea lor.

Incă din vremea când era print moștenitor, Suveranul a întemeiat la noi cercetășia și a încurajat sporturile, urmărind complectarea educației, care se dădea școlarilor români. Mai târziu, a dat o nouă îndrumare tineretului nostru prin înființarea străjeriei, care a reușit să-l ordoneze și să-l disciplineze în cadrele naționale potrivit cerințelor vremei noastre

In anul trecut s'a înființat **Frontul Național Studențesc** a cărui menire este să întregească educația studenților noștri, deoarece până acum Universitățile și școlile de învățământ superior nu se ocupau decât de pregătirea întelectuală a studenților, neglijând complect celelalte trebuințe ale sufletului lor.

Un Rege tânăr, domnind peste un popor plin de vigoare și bogat în calități sufletești, mergând în fruntea tuturor și îndemnând pe toți la muncă ordonată și stăruitoare, va vedea încununată de succes opera uriașă, pe care de zece ani a început-o și pentru a cărei desăvârșire nu cunoaște nici repaos, nici oboseală.

Școala românească trebue să-l fie recunoscătoare și să se ridice la înălțimea, la care vrea Regele nostru s'o vadă.

Trăiască Regele!

Mișcare în personalul direcției generale a poliției

Ministerul de interne a făcut următoarea mișcare în personalul direcției generale a poliției:

D. *Gyarfas Alexe*, comisar ajutor cl. I-a la poliția Miercurea Ciuc, se transferă din oficiu la poliția orașului Bârlad.

D-nii *Anghelescu Gheorghe*, inspector de poliție cl. I-a la ținutul Olt; *Pop Simion*, subșef de birou cl. I-a la chestura poliției Cluj; *Bălcescu Ilie*, agent de poliție cl. II-a la inspect. ținutului Olt; *Marin Ștefan*, șef de secție de gardieni publici la comisariatul Turtucaia și *Busevescu Alexandru*, comisar ajutor cl. I-a dela poliția Cahul, se pun în retragere din oficiu pe ziua de 1 August 1940, spre a-și aranja drepturile la pensie.

Gardianul public cl. III-a *Pop Chirilă*, dela poliția Miercurea-Ciuc, a fost revocat din funcțiune pe 1 Iunie a. c., pentru beție.

OPERAȚIILE MILITARE ȘI AERIENE

Ocuparea orașului Dunkerque. — Atacurile aeriene germane și franco-britanice, în formațiuni masive

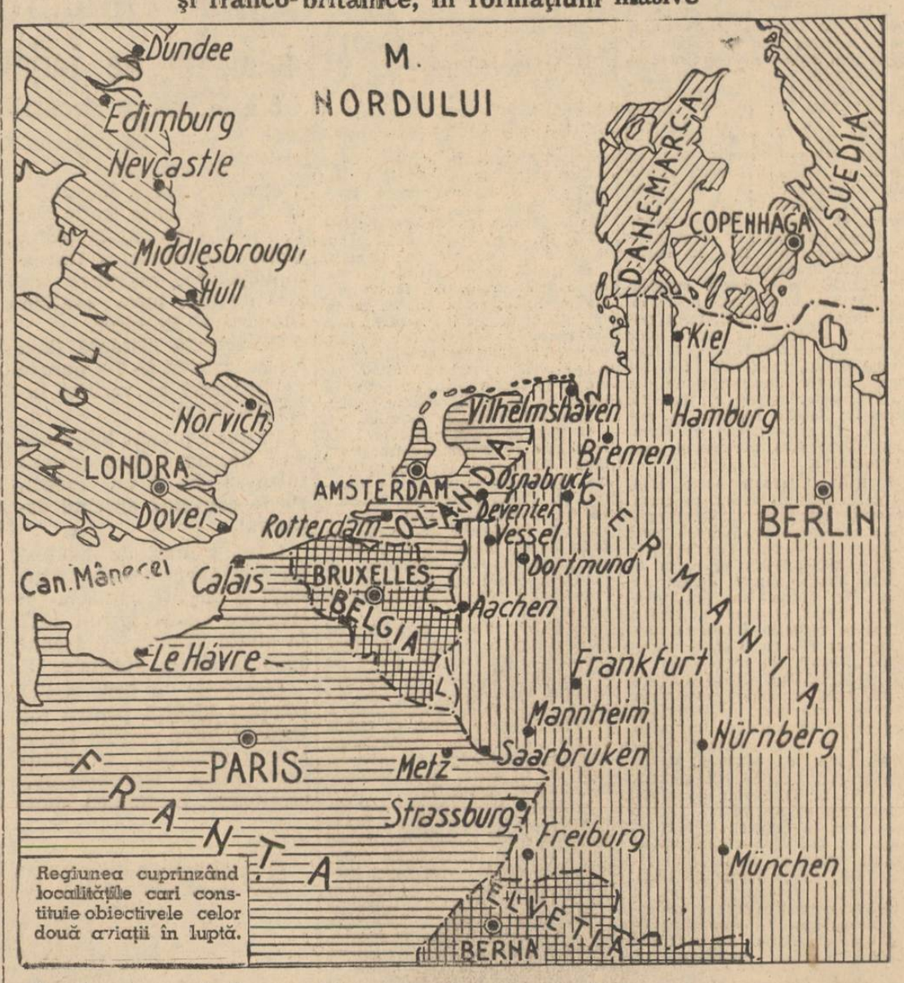

Trupele germane, după ce au luat fortul St. Louis, au pătruns în orașul Dunkerque și prin lupte crâncene au ocupat Marți întreaga regiune întărită.

Comunicatul cartierului general german anunță că a capturat 40.000 de prizonieri și materialul de război ce l-a găsit în regiunea Dunkerque și pe care nu l-a putut încă inventaria.

După o declarație făcută de d. W. Churchill, primul ministru al Marei Britanii, în luptele din Flandra, corpul expediționar englez a pierdut 30.000 de oameni, — restul trupelor ce intrau în compunerea acestui corp, fiind evacuat și transportat cu vasele, împreună cu trupele franceze.

In urma cuceririi Dunkerque-ului germanii domină acum toată coasta franceză a canalului Mânecei dintre Baia Somme și Dunkerque cu porturile Etaples, Boulogne și Calais, precum și coasta Mării Nordului (Belgia, Olanda, Germania, Danemarca, Norvegia).

In ultimele zile activitatea aviației beligeranților a fost caracterizată prin atacuri în masse a unor regiuni și localități importante situate în afară, sau în interiorul zonelor de operațiuni și prin numărul considerabil al aparatelor distruse, — fie în aer, în timpul luptelor aeriene, fie pe pământ. Astfel, pentru întâia oară în cursul acestui război au fost atacate de forțe considerabile aeriene germane regiunea Parisului și orașul și portul Hâvre, de pe coasta canalului Mânecei, iar de forțele aeriene britanice, Germania de vest și sud-vest (orașele Freiburg, din apropierea frontierii Elveției, Wessel, pe Rin, situat la vest de Dortmund, Aachen (Aix la Chapelle) din apropierea frontierei Olandei, regiunile Dortmund, Osnabrück s. a.); precum și orașele Rotterdam și Devender din Olanda.

In ce condiții a fost organizat atacul regiunii parisiene?

După comunicatul cartierului general german, el a fost dat prin surprindere în cursul zilei de 3 Iunie cu forțe considerabile de toate calibrele împotriva bazei aeriene din apropierea Parisului, — adică a aeroporturilor și uzinelor industriale aeronautice. Avioanele germane au atacat concentric obiectivele de pe baza aeriană a Parisului, dela altitudini mari și mici și au doborît în luptele aeriene ce le-a susținut cu escadrele de vânătoare franceze, 104 avioane, iar pe pământ, 300-400. Au mai fost pierdute 9 avioane germane.

Acestea sunt cifrele înregistrate în comunicatul marelui cartier german. După comunicatul ministerului aerului francez, în cursul luptelor violente aeriene din regiunea parisiană, au căzut 16 bombardiere germane, — ele find prinse în focul artileriei antiaeriene și al unei coloane de avioane de vânătoare.

In războiul mondial Parisul a fost atacat întâia oară de un avion german. Taube, în ziua de 30 August 1914, între orele 12-1, care a aruncat cinci bombe explozive piriforme de câte trei kilo. Rezultatul acelui prim bombardament aerian a fost o femee ucisă și trei persoane rănite. Pilotul german, von Hindelsen, a lansat din aparatul său asupra Parisului o foae tipărită cu următorul cuprins:

„Armata germană este la porțile Parisului; nu vă rămâne decât să vă predați".

După câtva timp Parisul a fost iarăși bombardat în cursul lunilor Septembrie și Octombrie 1914 de avioanele germane, care au lansat 50 de proectile.

In 1915 avioanele Taube au mai atacat Parisul și împrejurimile sale. — la 11 Mai, Saint-Denis și la 22 Mai, centrul Parisului.

Este interesant să reamintim în ce condiții și când s'a născut aviația de război și cine este acela care a prevăzut bombardamentele aeriene.

Aviația de război s'a născut simultan, în Franța, Italia și Germania în 1909, iar în Anglia, în 1912.

Un ofițer belgian, locot. Pontrin, într'un articol publicat în 1911, în Revue générale de l'aeronautique militaire, a emis ideia întrebuințării avionului nu numai pentru recunoaștere și observațiune, dar și pentru ofensivă.

„Este cu putință — a scris Pontrin — ca progresele aviației și studiile făcute asupra balisticei noui aeriene să permită atacul stabilimentelor militare și al trupelor în marș spre frontieră, pe drum și pe cale ferată.

500 de aeroplane, având fiecare 300 kilo de explosive, ar putea porni dela Metz, două ore după declararea războiului, spre a zbura deasupra Parisului. Efectul moral va fi imens și unele monumente publice, Elysée, ministerul de război, ar putea fi bombardate în așa mod, în cât să fie peste putință funcționarea normală a marilor servicii naționale..."

La începutul războiului mondial armata franceză a dispus de 16 escadrile; armata britanică de patru escadrile pe front; iar cea germană, de 41 escadrile, cu un total de 232 aparate.

In acea epocă nu se credea că aviația va juca un rol important în război. Ea nu făcea decât recunoașteri, iar bombele, proectilele și săgețile lansate din avioane n'aveau prea mare eficacitate.

Impotriva obiectivelor militare și aglomerațiunilor urbane se aruncau bombe, sau proectile — obuze de artilerie modificate — iar impotriva trupelor, săgețile inventate de colonelul francez Bon, — un soi de creioane de oțel ascuțite la vârf.

Serviciul aeronauticei a fost unul dintre cele mai modeste ale marilor cartiere. Generalul Joffre s'a gândit să folosească avioanele în misiuni mai grele pentru bombardamente și cu scopuri esențial militare.

Intre 4-16 Decembrie 1914, două „raiduri" au fost efectuate de aviația franceză contra gării Friburg-am-Brisgau din Germania, asupra căreia s'au aruncat 13 proectile, iar aviatorii englezi în toamna acelui an, au distrus un „Zeppelin" aproape de Düsseldorf și au bombardat localitatea Friedrichshafen. Efectele obținute de cele două expediții aeriene, deasupra teritoriului Germaniei, au fost considerate foarte importante și de aceea comandamentele armatelor aliate de pe frontul occidental au început să dea o atenție mai mare acestei arme noui.

Se poate considera ca prototipul avionului de bombardament, aparatul francez Voisin din 1914-1915, metalic, înzestrat cu o mitralieră laterală și apoi cu tun de 37 mm. cu viteză de 90 km. la oră și altitudinea de 2000 m., în 25 minute.

Până la apariția Fokker-ului, Voisin a îndeplinit atât rolul avionului de bombardament, cât și rolul avionului de vânătoare.

S'a creat apoi grupul de bombardare cu trei escadre, care a realizat ideia practică a concentrării: 18 aparate, având 100—150 kgr. de bombe. Cu acest tip de formațiuni s'a bombardat uzinele germane de gaze asfixiante din Ludwigshafen și Oppau.

In 1915 s'au constituit flote aeriene. Până atunci aviația tuturor beligeranților nu executase atacuri în cursul nopței. Ideia acestui nou zbor, care a fost considerat în 1914 imposibil, sau prea riscant, a început să fie realizată în 1915. Zborurile de noapte au fost executate până în Martie 1916 numai de echipagii de elită formate din voluntari. Aceste expediții nocturne periculoase s'au făcut la început în nopțile senine cu lună, — lumina lunei servind aviatorilor drept orientare, — căci nu se aplicau încă metodele navigațiunii cu busola. Neexistând nici aviația de vânătoare, nici artileria antiaeriană, avioanele de bombardament se coborau în apropiere de obiectiv și atacau în mai multe reprize.

Bombardamentul nocturn a luat o dezvoltare mare în ultimul an al războiului mondial.

In ziua de 12 Martie 1917 generalul Lyautey, ministrul de război al Franței, a declarat:

„Activitatea noastră aeriană nu va fi în adevăr eficace decât dacă ea va fi concentrată asupra obiectivelor esențiale: industriile de război, liniile de comunicații și nevoile militare ale inamicului și dacă acțiunile de bombardare într'o regiune industrială sunt prelungite într'o perioadă de timp suficient de lungă spre a provoca dezorganizarea muncii în acea regiune. Bombardarea orașelor deschise trebue să fie înlăturată, afară de cazurile când se fac sub titlul de represalii bine caracterizate".

In cursul anului 1918 s'au efectuat atacuri aeriene în masă, de zi și de noapte, în legătură cu toate celelalte arme, — căci până atunci aviația opera izolat, în formațiuni mici.

In ziua de 11 August 1918, în timpul bătăliei dela Ile-de-France, 133 avioane franceze din brigada Goys au azvârlit 24.690 kg. de bombe asupra localităților Guiscard, Porquerricourt și Beaurains, pe când o altă brigadă, Féquant, operând la altitudine joasă, a mitraliat trupele germane în retragere.

In războiul actual avioanele de bombardament atacă în formațiuni massive — cum a fost atacul recent german asupra Parisului — și la altitudini variate cu efecte distrugătoare considerabile.

R. SEIȘANU

Aventurile profesorului „Nimbus"

de DAIX
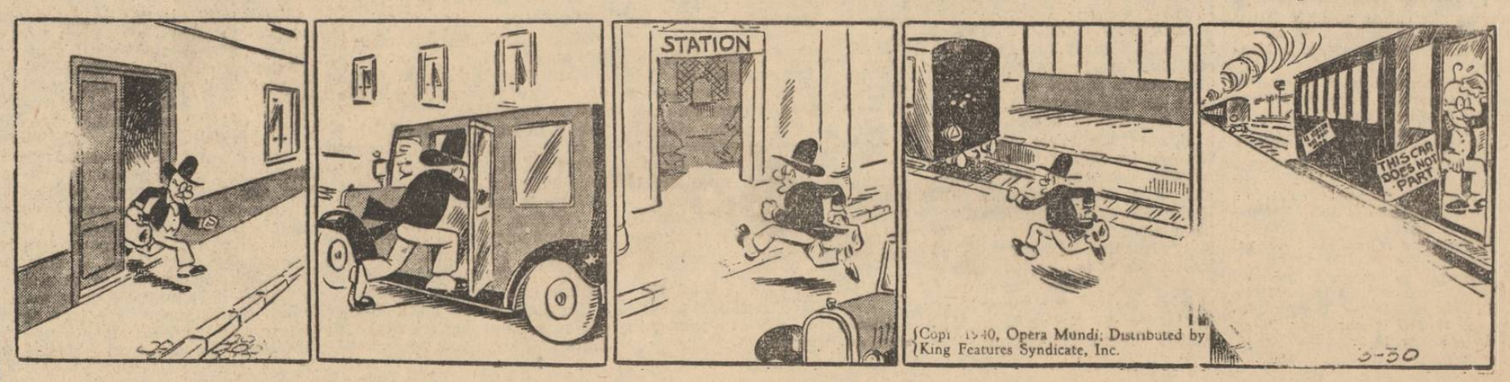
COPYRIGHT: KING FEATURES SINDICATE and „UNIVERSUL"